

Transversal José García Montalvo

Catedràtic d'Economia
de la Universitat
Pompeu Fabra

Té futur, la banca?

Fa pocs anys els graduats de les millors universitats dels Estats Units (Stanford, Harvard, Yale i Chicago) eren atrets en massa per Wall Street. Estimacions recents indiquen que la proporció d'aquests graduats que volen dedicar-se a la banca ha caigut un 30 per cent. El talent sembla que canvia de rumb davant la perspectiva d'uns salaris i bonificacions decreixents, una mala reputació professional i la competència de les empreses tecnològiques. El mateix fenomen s'observa en els executius de la banca que s'estan desplaçant cap a Silicon Valley.

Aquests són alguns exemples de la pèrdua de capacitat d'atracció del sector bancari lligada al xoc reputacional causat per la crisi financera i per la perspectiva incerta del negoci bancari. Sembla que el sector tampoc no resulta atractiu per als inversors, que han situat el valor de mercat dels bancs clarament per sota del seu valor en llibres. Sembla que tothom fuig de la banca, que, a més, té previsions d'acomiadaments massius.

El futur de la banca

És aquest el final del sector bancari tal com l'hem conegut fins ara? Per contestar a aquesta pregunta és convenient distingir entre el curt i el llarg termini.

En el curt termini, el sector té un problema seriós de rendibilitat. Així ho assenyalen organismes internacionals com el Fons Monetari Internacional, el Banc de Pagaments Internacionals i el Banc Central Europeu. La posició d'aquesta última entitat és paradoxal, perquè són precisament els baixos tipus d'interès que manté a

Europa els que estan enfonsant el marge d'interès de la banca. Carregar un tipus d'interès als dipòsits de grans empreses i de clients de banca d'inversió o fer gegantines caixes fortes per evitar dipositar en el Banc Central Europeu pagant el 0,4% pot alleujar temporalment el marge financer, però no serà la solució.

L'organisme bancari europeu es justifica argumentant que els baixos tipus d'interès permeten que l'economia millori, que es redueixi la morositat i, per tant, que generi millores dels resultats bancaris a partir de la recuperació de provisions i l'augment de la demanda de crèdit. Tot i això, ni és clar que els baixos tipus d'interès tinguin l'efecte desitjat sobre l'economia ni es pot esperar que la demanda de crèdit millori significativament en un context d'excés d'endeutament. A més, la pretesa millora per reducció de la morositat es veurà minvada per la nova regulació (l'annex IX en el cas d'Espanya i l'entrada en vigor de l'International Financial Reporting Standard 9).

Guanys limitats

Les baixades dels tipus d'interès han millorat els guanys acumulats a la cartera del deute públic, però tenen un límit, i sempre amb l'espasa de Dàmocles de rebre una penalització del regulador europeu en qualsevol moment.

Per la seva part, les compres de deute corporatiu estan tenint un efecte negatiu en la demanda de crèdit: les grans empreses estan acudint a emissions de bons i deixant el finançament bancari, cosa que mostra una caiguda en el crèdit en les grans empreses. La consegüent competència per les petites i mitjanes empreses està fent que

els diferencials s'enfonsin i, per tant, perjudiquin addicionalment el marge d'interès dels bancs.

En el llarg termini, la principal amenaça és la competència de les conegudes com *fintech*, empreses que utilitzen les noves tecnologies per absorbir una part creixent de la cadena de valor dels bancs tradicionals. Tot i això, aquesta amenaça no és definitiva.

En mitjans de pagament ja hi ha grups de bancs que treballen en la utilització d'algoritmes tipus *Blockchain* per reduir els costos de les transaccions (no es necessiten intermediaris, ja que és un sistema descentralitzat) i per millorar la traçabilitat de les operacions.

En crèdits les noves P2P (*peer-to-peer*) tenen procediments interessants de recopilació d'informació per predir impagaments basats en xarxes socials o l'ús correcte de majúscules i minúscules en una sol·licitud de crèdit. Però aquests indicadors difícilment poden competir amb la qualitat de la informació que tenen els bancs sobre els seus clients.

A més a més, com recorden els problemes del P2P Lending Club, el finançament majorista d'aquestes empreses també està exposat al pànic i la fugida d'inversors els pot deixar sense finançament. La desaparició del finançament majorista va ser una de les vies de contagi de la crisi financera del 2008 i, per això, la nova regulació preveu una ràtio de finançament estable. I aquí apareix una amenaça potencial per a les *fintech*: que al final també es vegin subjectes a una regulació estricta. En assessoria financera els *robo-advisors*, que utilitzen algoritmes i informació d'internet per oferir assessorament sobre inversions als seus clients, són complementaris i no substitutius del cara a cara que demanden els inversors sofisticats de les entitats bancàries.

Per tant, en el curt termini l'estratègia de reducció de costos i d'augment d'ingressos via comissions pot compensar en part la caiguda del marge d'interessos. En el llarg termini, la indústria bancària haurà de proporcionar serveis molt individualitzats, fins i tot a clients amb poc patrimoni, amb l'ajuda de les noves tecnologies. Igual que la medicina, la banca del futur serà personalitzada o no serà.

**A llarg termini
La banca haurà
d'oferir serveis
individualitzats,
fins i tot a clients
amb poc
patrimoni, amb
l'ajuda de les
noves
tecnologies**